

Streszczenie rozprawy doktorskiej

Charyzmat miłosiernej miłości w nauczaniu i działalności biskupa Ignacego Świrskiego (1885-1968)

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest kwestia charyzmatu miłosiernej miłości, jaką odznaczał się Ignacy Świrski w swoim nauczaniu i działalności. Analiza objęła dokumenty z czasu pracy jako profesora akademickiego i pozostawione z posługi pasterskiej w diecezji siedleckiej. Główny zakres badań dotyczył ukazania faktycznego charyzmatu miłosiernej miłości, wynikającego z wyrażanych idei przez Świrskiego.

W pierwszym rozdziale zostały przedstawione zagadnienia związane z fascynacją Boga nad człowiekiem. Ten będąc Jego stworzeniem, może dostrzec istotne cechy Boga: ojcowską wierność i matczyną czułość. Następnie została ukazana kolejna postawa Boga wobec człowieka, który popadając w słabości, dokonując błędnych decyzji, potrzebuje doświadczać miłości przebaczącej, od Tego, który nieznużenie potrafi i chce przebaczać. Wynika to z faktu, iż Bóg zawsze w człowieku widzi swoje ukochane dziecko. Takiego Boga ukazywał Świrski w swoim nauczaniu i działalności.

Drugi rozdział dotyczył odświeżania miłosierdzia w sercu człowieka. W analizie badawczej dane było dotrzeć do ludzkiego sumienia, aby wskazać potrzebę jego formowania. Tego wglądu w sumienie doświadcza zwłaszcza ten, kto świadomie dotyka tej kwestii w osobistym powołaniu. W sanktuarium ludzkiego serca odbywa się rozpoznawanie coraz to wyraźniejszego głosu Bożego. On zawsze przypomina o wielkiej swojej miłosiernej miłości do człowieka, ale też daje wyraźne wskazania co do dokonania właściwych wyborów. Odświeżanie miłosiernej miłości Boga w aspekcie serca człowieka, następnie dotyczyło kwestii modlitwy. Każdy bowiem indywidualnie przeżywa taką modlitwę. Jej właśnie musiał uczyć się Ignacy Świrski. W takiej doskonalił się jako kleryk, a potem w kolejnych stopniach jako duchowny. Jego zaś liczne przemyślenia posiadały ten walor osobistej, dogłębnej refleksji. Formułowane idee miały swój początek z praktyki modlitewnego intymnego dialogu z Bogiem.

W trzecim rozdziale została podjęta refleksja badawcza nad funkcjonowaniem wyobraźni miłosierdzia w rodzinie. Jest ona niewielką wspólnotą osób, w jakiej doświadczać chce się miłosiernej bliskości Boga. To swoista tajemnica wzajemnych relacji. Niemal każdy posiada jakiś jej obraz, bo początek egzystencji dotyczył przeważnie domu rodzinnego. Potrzeba swoistej umiejętności, by móc zajrzeć do wnętrza domu. Temu służy właśnie

wyobrażnia. Jak zostało nadmienione powyżej, zawsze oznacza się nią dom z różnymi brakami i niedostatkami w miłości, dlatego potrzebuje miłosierdzia. Wiele jest w domach trosk o sprawy podstawowe, ale też i wyższe. Wspólny mianownik stanowi potrzeba miłości okazanej we właściwym czasie.

Braki, błędy i zaniedbania domowników często pobudzają do potrzeby pojednania i przebaczenia. Te zaś mają źródło w miłosiernej miłości Boga, co zaznaczał Świrski. Największym talentem, jaki człowiek ma, gdy umie nim się posługiwać, jest umiejętność przebaczenia i proszenia o przebaczenie. Słowo rodzi więcej aniżeli tylko sam wzrok współczucia, choć ważnym pozostaje. Posługiwanie się słowem może jeszcze bardziej służyć pojednaniu i zgodzie.

Wyjątkową wartość ma praktykowana wymiana darów w ramach domu rodzinnego. To pewna kontynuacja odpowiedniego skorzystania z przebaczenia i dialogu, by móc w konkretach być dla siebie pełnym miłosiernej miłości. Bardzo pomaga w tym zdolność do wyobraźni miłosierdzia względem domowników. Prostota i codzienność praktykowania miłosierdzia ma przymiot stałości.

Rozdział czwarty ukazał miłosierdzie jako strumień-płomień. Przenika ono Kościół i świat po to, aby mogło być wystawiane w wieczności. To właśnie Kościół napełniony miłosiernej miłością Boga staje się jej przekazicielem. Stanowi wybraną przez Boga wspólnotę, w której chce być obecny i działać. Czyni to rękami ludzi Kościoła. Motyw przepływania strumienia miłosiernej miłości ma swoją czasowość i ziemską przemijalność. Zawiera w sobie aspekt napełniania czy jakby nawadniania ludzi spragnionych miłosiernej miłości. To wszystko, co posiada Kościół, ma niejako w nim się przelać i być dla świata zanurzonego w wielkiej oschłości. Zauważał to przed laty profesor Świrski, a jego idee są aktualnymi do dziś.

W procesie badawczym został ukazany ważny aspekt jakim jest rozwój miłosiernej miłości Boga na ziemi w wymiarze eschatologicznym jak najbardziej zasadnym się staje. Rozważany przymiot Boga jest ku Niemu skierowany. Wszystko, co Stwórca dla człowieka i stworzeń uczynił, musi się odbić niegasnącym echem w wieczności. Właśnie człowiek najbardziej spośród istot ziemskich jest w stanie to wyrazić, dlatego bez końca będzie mógł wystawiać miłosierdzie Boże. Świrski, zajmując się charyzmatem miłosiernej miłości, podejmuje ten temat w swoim nauczaniu i umiejętnie go uwypukla. Być może dzięki niemu raz jeszcze wybrzmiała prawda, że nie dla ziemi istnieje człowiek, nie dla zwykłej pamięci potomnych, ale dla większej chwały Boga miłosiernego.

W procesie badawczym posłużono się metodą, analityczno-syntetyczną, w która pozwoliła zanalizować zebrane pisma Świrskiego pod kątem miłosiernej miłości. Wykorzystano także metodę historyczno-krytyczną, poddającą dzieła Świrskiego naukowej krytyce biorąc pod uwagę czasy i okoliczności, w jakich funkcjonował. W rozprawie została zastosowana także metoda porównawcza, dzięki której były zestawione ze sobą dzieła

Świrskiemu współczesnych autorów, zwłaszcza papieży, biskupów i teologów. W procesie badawczym miało miejsce również odwołanie się do późniejszego nauczania Magisterium Kościoła, co pozwoliło zobaczyć, że profesor Świrski był prekursorem niektórych idei związanych z miłosierną miłością.

Summary of dissertation

The charism of merciful love in the teaching and activity of Bishop Ignacy Świrski (1885-1968)

The subject of the doctoral dissertation is the question of the charism of merciful love, which Ignacy Świrski distinguished himself in his teaching and activity. The analysis included documents from the time of his work as an academic professor and those left behind during the pastoral ministry in the Diocese of Siedlce. The main scope of research was to show the actual charism of merciful love, resulting from the ideas expressed by Świrski.

The first chapter presented issues related to God's fascination with man. Being His creation, the man can see the essential qualities of God: fatherly fidelity and motherly tenderness. Then, another attitude of God was shown towards a man who, falling into weaknesses and making wrong decisions, needs to experience forgiving love, from the One who is indefatigable and tirelessly willing to forgive. This is due to the fact that God always sees his beloved child in the man. Such a God was shown by Świrski in his teaching and activity.

The second chapter was about exposing mercy in the human heart. In the research analysis, it was possible to reach the human conscience to indicate the need for its formation. This insight into conscience is experienced especially by those who consciously touch upon it in a personal vocation. In the sanctuary of the human heart, the discernment of increasingly clear God's voice is taking place. He always reminds us of his great merciful love for man, but also gives obvious indications showing how to make the right choices. The unveiling of God's merciful love in the aspect of the human heart, later concerned the question of prayer. Everyone experiences this prayer individually. This is what Ignacy Świrski must have learnt. He perfected himself as a clerical student, and then in subsequent stages as a clergyman in this. His numerous reflections had this value of personal, in-depth reflection. The formulated ideas started from the practice of a prayerful intimate dialogue with God.

The third chapter showed a research reflection on the functioning of the imagination of mercy in the family. It is a small community of people in which one wants to experience God's merciful closeness. It is a kind of mystery of mutual relations. Almost everyone has a picture of it, because the beginning of existence was mostly related to the family home. One

needs to have a certain skill to be able to see inside of the home. This is what the imagination serves. As mentioned above, it is always used to mark a home with various shortcomings and deficiencies in love, therefore it needs mercy. There are many worries at homes for basic matters, but also for higher ones. The common denominator is the need for timely love.

Shortcomings, mistakes, and omissions of the household members often stimulate the need for reconciliation and forgiveness. These, in turn, are rooted in God's merciful love, as noted by Świrski. The greatest talent, which a person has when using it, is the ability to forgive and ask for forgiveness. Word generates more than the mere sight of compassion, although it remains important. The use of the word can serve even more reconciliation and harmony.

The practiced exchange of gifts within the family home is of exceptional value. It is a certain continuation of the appropriate use of forgiveness and dialogue in order to be able to be concretely full of merciful love for one another. The ability to imagine mercy towards the household members helps a lot in this. The simplicity and everyday life of practicing mercy have the quality of permanence.

The fourth chapter showed mercy as a stream-flame. It permeates the Church and the world so that it can be glorified in eternity. It is the Church, filled with God's merciful love, that becomes its messenger. It is a community chosen by God in which He wants to be present and act. He does this with the hands of the people of the Church. The motive of flowing the stream of merciful love has its temporality and earthly transience. It has the aspect of filling or a kind of bedewing people who are thirsty for merciful love. Everything that the Church has is to overflow in it and be for the world immersed in great aridity. It was noticed years ago by Professor Świrski, and his ideas are still valid today.

An important aspect that is the development of God's merciful love on earth in the eschatological dimension was shown in the research process. It becomes the most justified. The considered attribute of God is directed towards Him. Everything that the Creator has done for the man and the creatures must have an undying echo in eternity. It is the man who is most able to express this among earthly creatures, therefore he will be able to praise God's mercy endlessly. Świrski, dealing with the charism of merciful love, takes up this topic in his teaching and skillfully emphasizes it. Perhaps it was thanks to him that the truth that there is no man for the earth, not for the ordinary memory of posterity, but for the greater glory of the merciful God resounded once again.

In the research process an analytical-synthetic method was used. It allowed for the analysis of the collected writings of Świrski in terms of merciful love. A historical-critical method was also used. It subjected Świrski's works to scientific criticism, taking into account the times and circumstances in which he lived and worked. A comparative method, thanks to which the works of contemporary authors, especially popes, bishops and theologians,

were juxtaposed, was used too. There was also reference to the later teaching of the Magisterium of the Church which made it possible to see that professor Świrski was a precursor of some ideas related to merciful love.